

3.4 Tehnologii de asamblare a componentelor pe structurile PCB

Dr. Ing. Marius RANGU
Universitatea "Politehnica" Timișoara
Facultatea de Electronică și Telecomunicații
2009

1. Echiparea modulelor electronice

Panou PCB

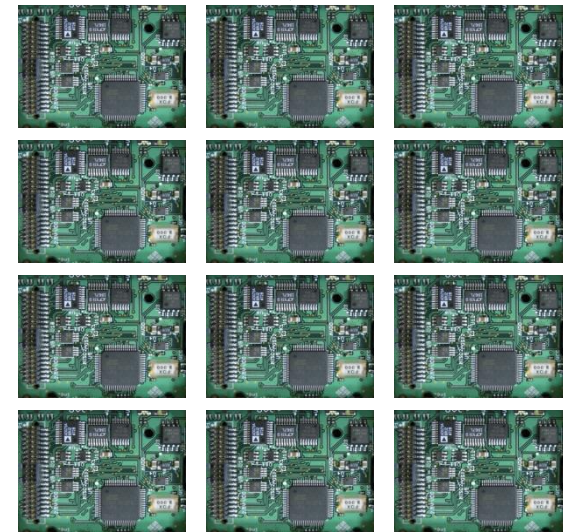
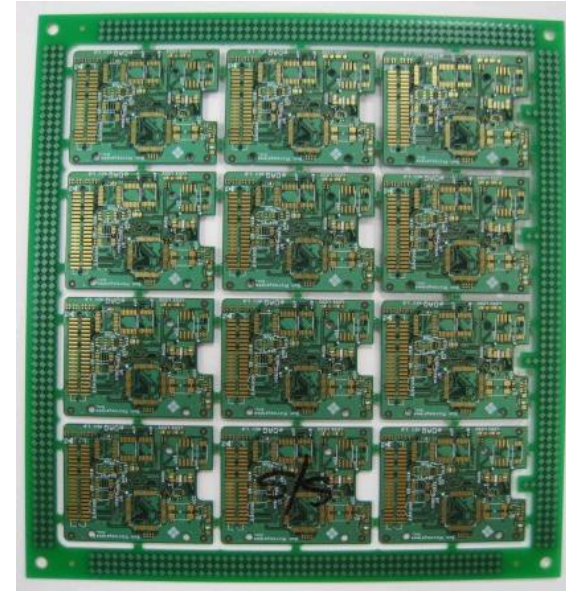
**PLANTARE
COMPONENTE**

LIPIRE

DEBITARE

PCBA

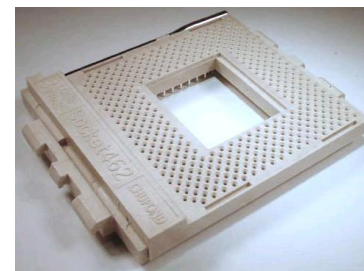
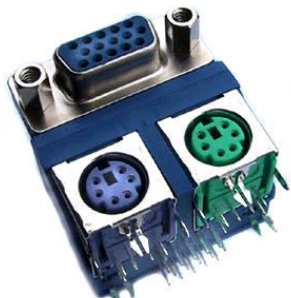
(PCB Assembly)

2. Plantarea manuală

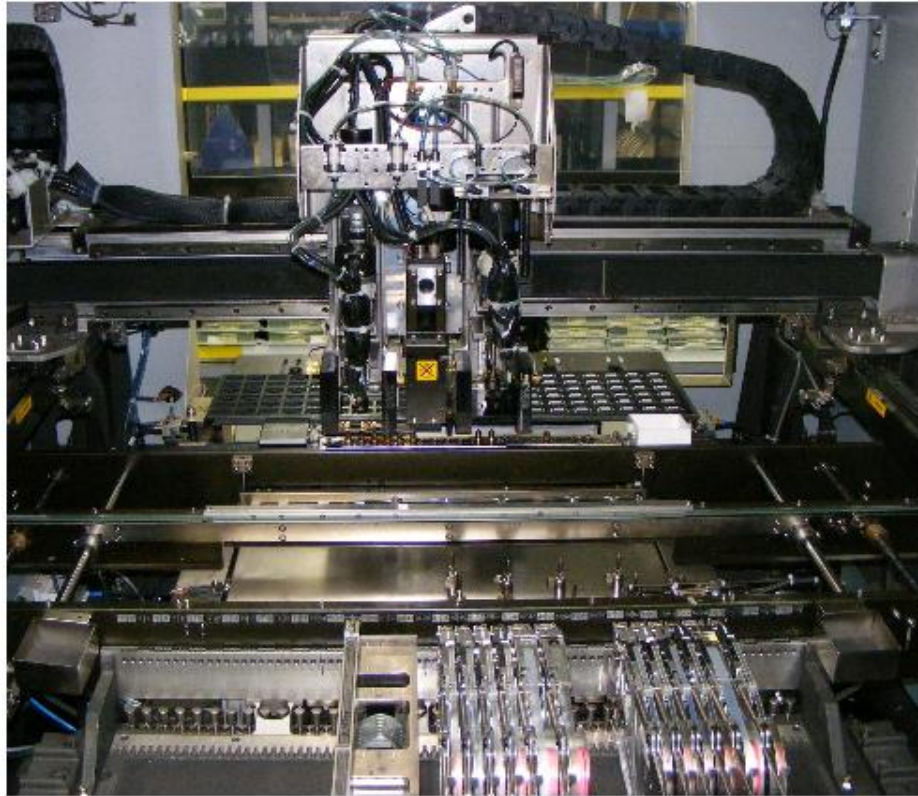
- Necesară pentru plantarea componentelor “exotice”: care, datorită formei sau gabaritului nu pot fi manipulate de echipamentele automate de plantare

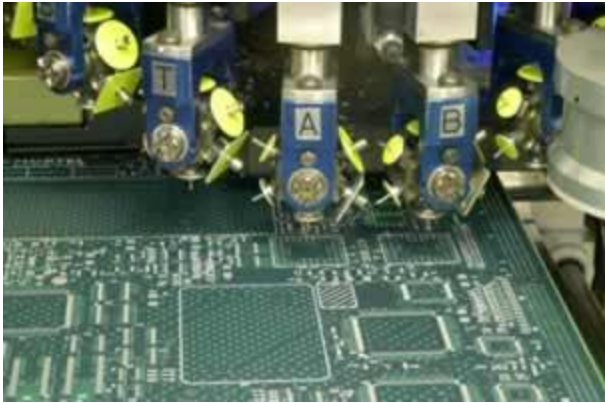
3. Plantarea automată (*pick & place*)

- Echipamente automate, controlate numeric și asistate de vedere artificială
- Pot verifica poziția, orientarea, marcaje
- Preiau componentele de pe role, tuburi sau cofraje

➤ TIP TURETĂ

- Multiple capete de plantare, poziționate echidistant pe o tureță rotativă
- Un transportor poziționează componentele într-un punct fix de preluare
- Operațiile preluare → orientare → verificare → plasare se repetă ciclic

- Rapide, precizie relativ scăzută
- Nu se folosesc pentru componente *fine pitch*

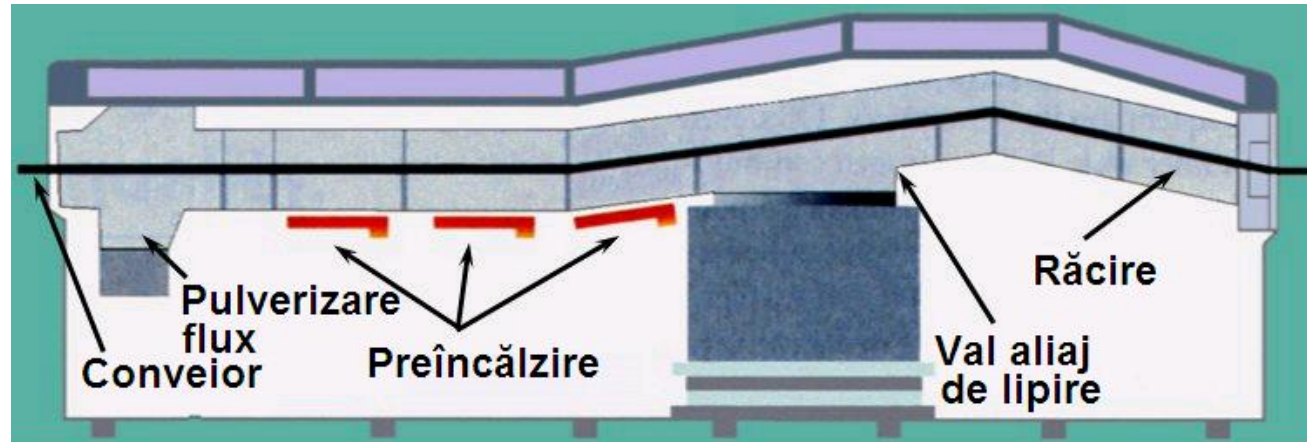
➤ CU POD RULANT

- Un singur cap de plantare
- Componentele pot fi preluate din puncte diferite, apoi sunt orientate și plasate pe placă
- Viteză redusă, precizie ridicată
- Pot opera cu orice tip de componente

4. Lipirea în val (*wave soldering*)

1. Depunere flux

- Fluxul are rolul de a curăța padurile de lipire de oxizi și impurități, precum și de a preveni oxidarea pe durata lipirii

- Se depune pe partea inferioară a plăcii, prin pulverizare controlată de senzori de poziție

FLUX

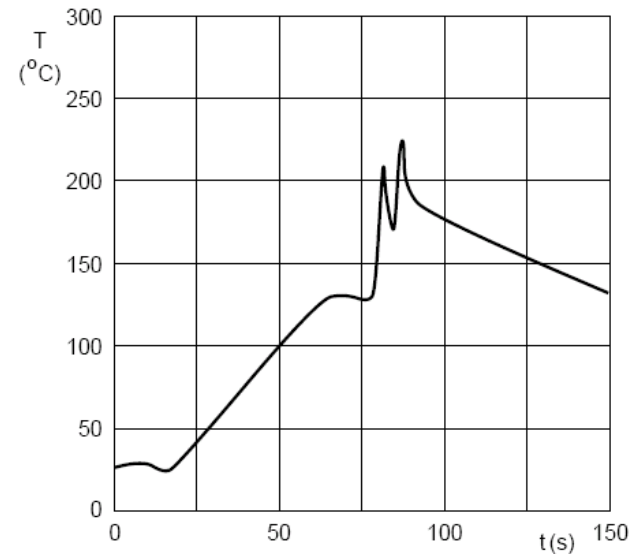
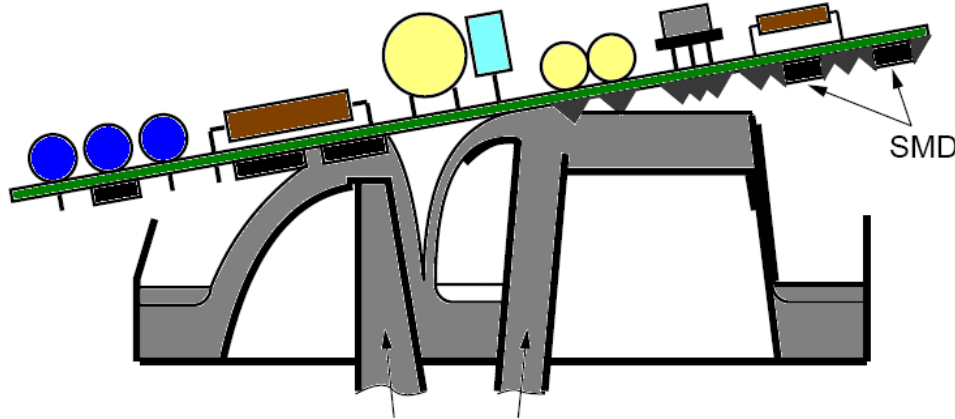
Ce necesită curățare: pentru testarea la pin sau din motive estetice

Ce nu necesită curățare (*no-clean*): cantitate redusă de reziduuri rezultată în urma procesului de lipire

2. Preîncălzire

- Activarea fluxului
- Evitarea șocului termic

3. Lipire în val

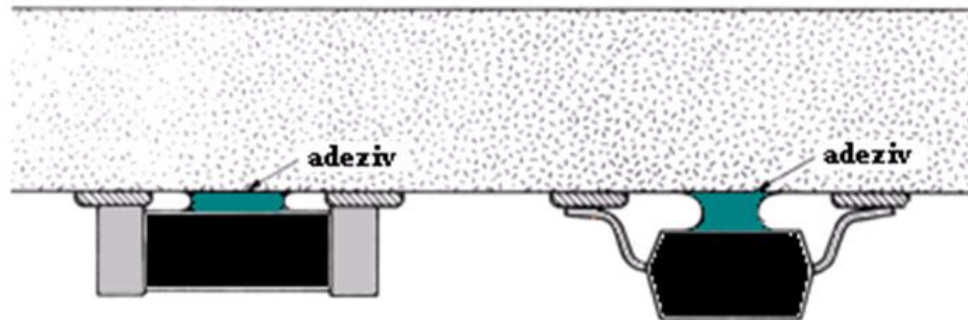
• PRIMUL VAL

- turbulent, cu viteză verticală mare
- asigură un bun contact al aliajului cu padurile și terminalele
- aliajul de lipire formează o peliculă staționară de oxizi și impurități (zgură) pe care placa trebuie să o străpungă prin unghiul de contact

• AL DOILEA VAL:

- viteză verticală redusă
- viteză orizontală nulă la ieșirea din val
- preia excesul de aliaj pentru evitarea scurtcircuitelor
- definește forma conică a lipiturilor

LIPIREA ÎN VAL A COMPONENTELOR SMD

1. Depunere adeziv (dispensare)
2. Plantare componente SMD
3. Stabilizare termică adeziv (*curing*)
4. Plantare componente THD
5. Lipire în val

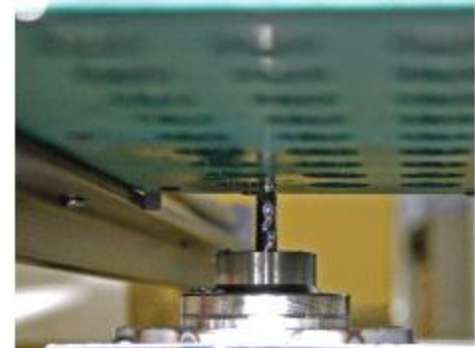
PROIECTAREA CIRCUITULUI IMPRIMAT PENTRU LIPIREA ÎN VAL A COMPONENTELOR SMD TREBUIE SĂ ȚINĂ CONT DE DIRECȚIA DE PARCURGERE A VALULUI !!!

5. Lipirea în val selectiv

Lipirea în val selectiv poate fi aplicată după lipirea *reflow* a componentelor SMD, fără a fi necesară utilizarea de adezivi

➤ Valul este aplicat doar în anumite zone, utilizând duze având poziții specifice plăcii

➤ Plăcile sunt fixate în monturi speciale care protejează zonele în care nu se dorește contactul cu valul

6. Lipirea prin recristalizare (reflow)

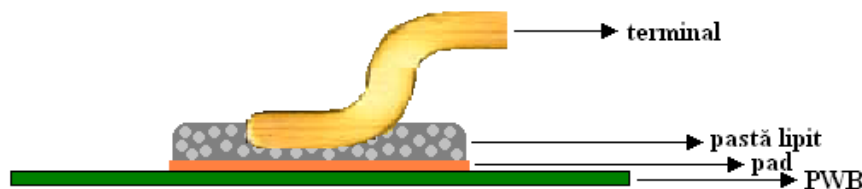
1. APLICAREA PASTEI

Pasta de lipire = aliaj de lipire sub formă de pulbere + flux

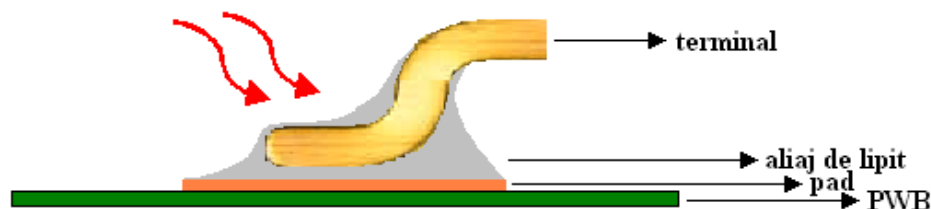
2. PLANTAREA COMPONENTELOR

Pasta susține mecanic componentele până la finalizarea lipiturii

3. TRATAREA TERMICĂ

Fluxul se evaporă, aliajul de lipire se topește iar în urma răcirii se solidifică și formează lipitura

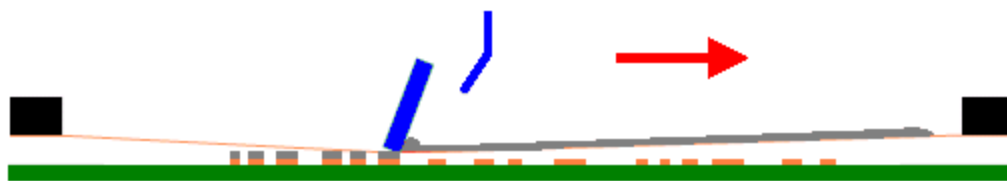

APLICAREA PASTEI DE LIPIRE

1. PRIN SITĂ SERIGRAFICĂ (*screen printing*)

➤ Întindere uniformă a pastei de lipire pe sita serigrafică

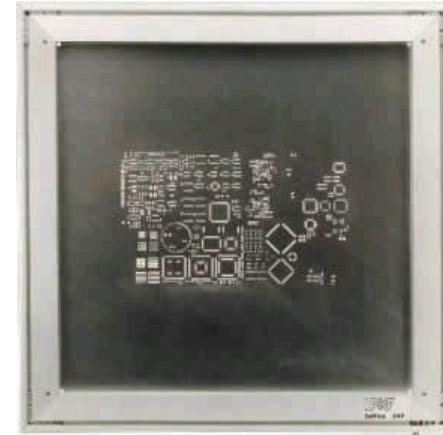
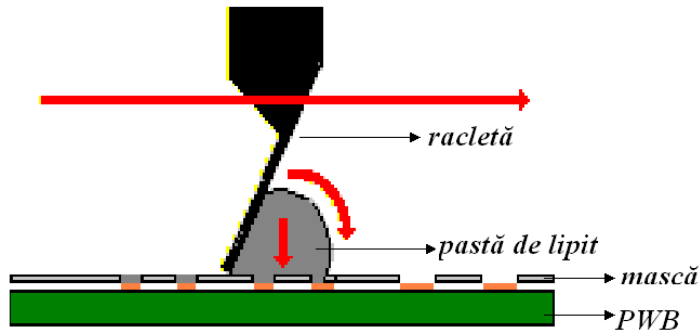

➤ Aplicarea pastei pe padurile de contact ale circuitului imprimat

- Cantitatea de pastă depusă este controlată prin spațierea sită – placă (0,5 ... 3 mm)
- Rezoluția sitei serigrafice este redusă (~0,3 mm), astfel încât nu se poate utiliza pentru componente *fine pitch*
- Sita serigrafică este sensibilă la variații termice și se deteriorează datorită utilizării repetate
- Proces tehnologic flexibil, ieftin

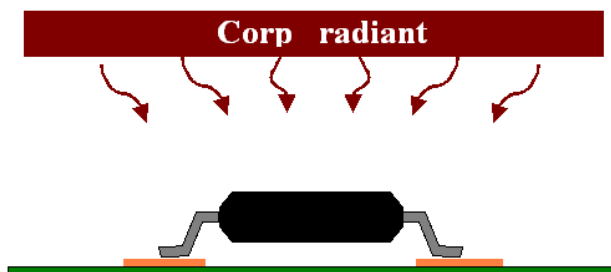
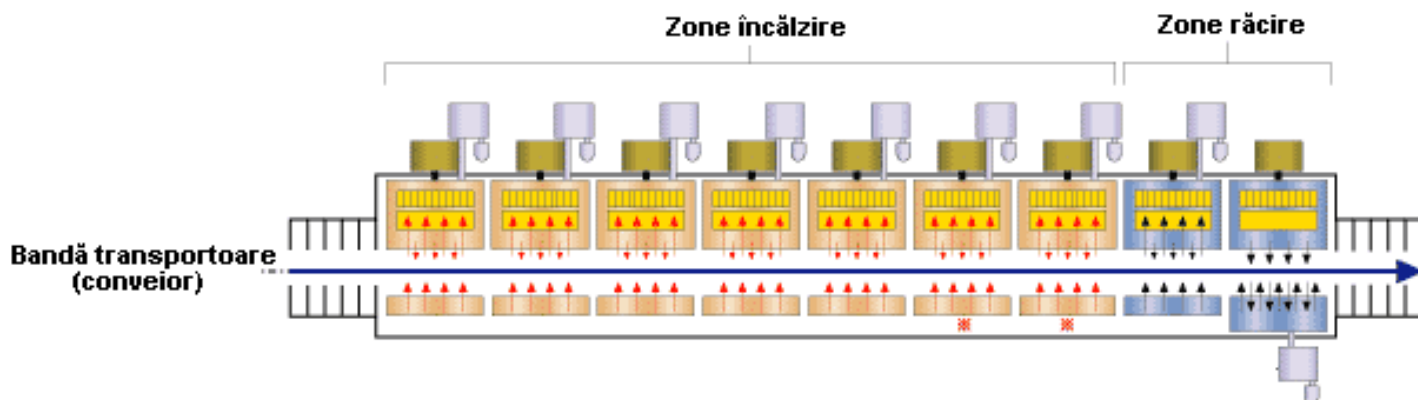

2. PRIN MASCĂ METALICĂ (*stencil printing*)

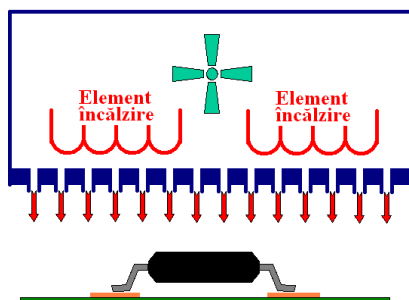
- Cantitatea de pastă depusă este controlată prin grosimea măştii metalice ($< 1/3$ distanţa minimă între terminale)
- Măştile de depunere a pastei (*paste mask*) pot fi obţinute prin:
  - corodare
  - electroformare
  - decupare laser
- Este necesar controlul mai multor parametri:
  - cantitatea de pastă utilizată
  - viteza de deplasare a racletei
  - presiunea exercitată asupra măştii
  - viteza de separare a măştii
- Tehnologie mai scumpă însă mai fiabilă
- Poate opera cu componente *fine pitch*

TRANSFERUL TERMIC

➤ PRIN RADIAȚIE (IR)

- randament termic bun
- construcție și control simple
- neuniformitate termică datorită efectului de umbră și a sensibilității cromatice

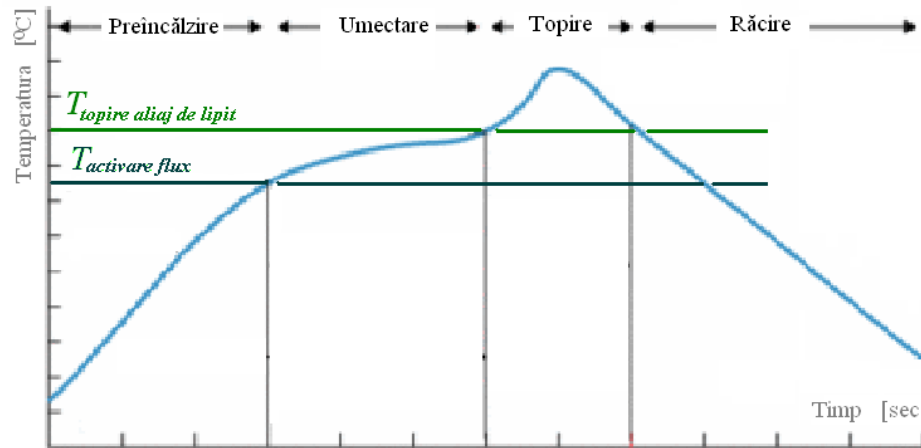

➤ PRIN CONVECȚIE

- căldura e transferată de un fluid în mișcare
- randament termic mai redus
- construcție și control complexe
- distribuție termică uniformă !

CUPTOARELE DE LIPIRE UTILIZEAZĂ AMBELE TIPURI DE TRANSFER

PROFILUL TERMIC

1. PREÎNCĂLZIRE (*preheat*)

- Creșterea treptată a temperaturii până la activarea fluxului
- Evaporarea solventului din compoziția fluxului
- Încălzirea treptată a plăcii și componentelor

2. UMECTARE (*soak*)

- Menținerea temperaturii aproximativ constante, peste pragul de activare a fluxului
- Uniformizarea distribuției termice, acțiunea fluxului

3. TOPIRE (*reflow*)

- Vârf de temperatură peste pragul de topire a aliajului de lipire
- Topirea și întinderea aliajului de lipire

4. RĂCIRE (*cooling*)

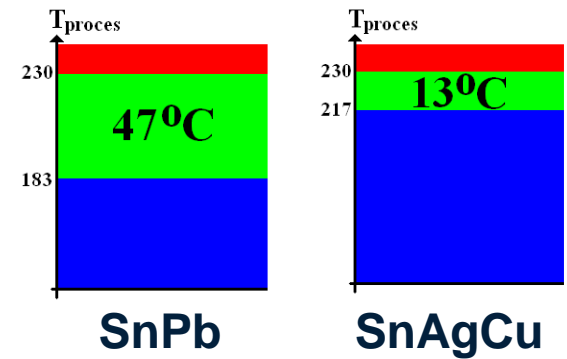
- Scăderea treptată a temperaturii, cu pantă controlată
- Solidificarea aliajului (panta de răcire afectează direct microstructura aliajului)

FIECARE PRODUS NECESITĂ UN PROFIL TERMIC DIFERIT !!!

Prameterii care influențează profilul termic:

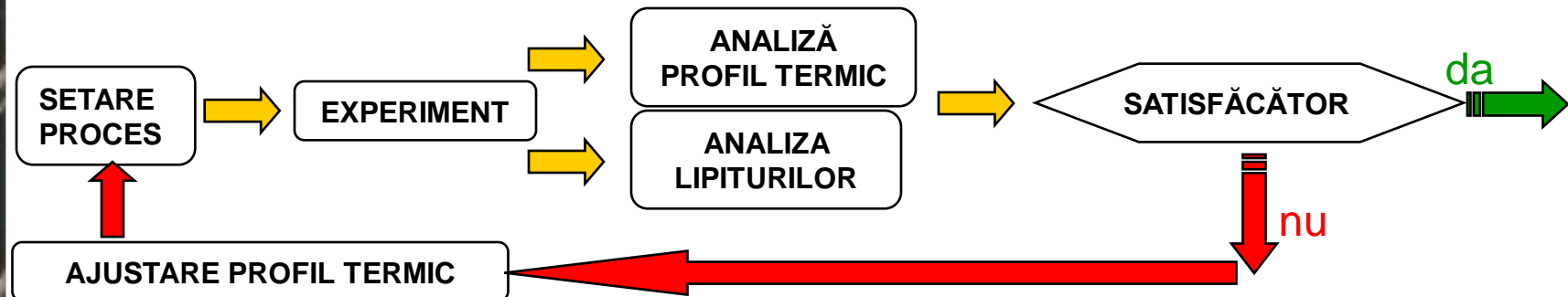
- Temperatura de activare a fluxului
- Temperatura de topire a aliajului
- Temperatura maximă admisă
- Densitatea de amplasare a componentelor
- Caracteristicile termice ale plăcii
- Caracteristicile cuptorului de lipire

Principali parametri de proces:

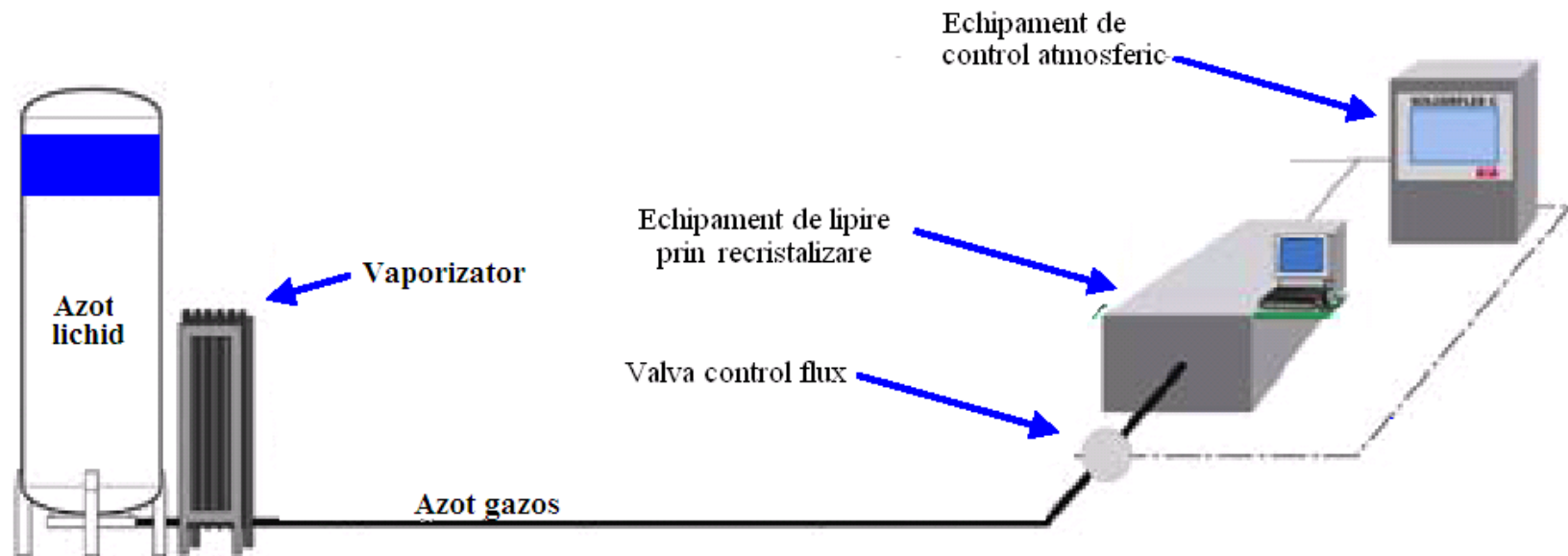
- Panta de preîncălzire
- Timpul de umectare
- Temperatura de vârf a procesului (*peak temperature*)
- Durata stării lichide (*dwell time*)

DEZVOLTAREA PROFILULUI TERMIC

- Pentru achiziția profilului termic se utilizează un *datalogger* și plăci de test cu termocuple montate pe diferite poziții
- Pentru monizorizarea profilului termic se utilizează senzorii interni ai cuptorului de lipire

7. Lipirea în mediu inert

- Mediul inert (azot) împiedică oxidarea
- Îmbunătățirea umectării permite scăderea temperaturii de vârf a procesului și a duratei stării lichide, facilitând lipirea fără plumb
- Mai dificil de obținut o distribuție termică uniformă în interiorul cuptorului
- Tensiuni superficiale mai mari (avantaj: auto-aliniere a componentelor; dezavantaj: risc de scurtcircuit și de ridicare a componentelor)
- Implică costuri suplimentare